

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ซึ่งในปัจจุบันยังมิได้นำมาใช้ประโยชน์ทาง เศรษฐกิจและสังคมอย่าง เต็มที่ ประกอบกับพื้นที่ดินชายทะเลดังกล่าว มีปัญหาและข้อจำกัดทางด้านกายภาพ เช่น สภาพของดินเป็นกรด ไม่เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชและทำนา เป็นต้น รวมทั้งข้อขัดแย้งในการใช้ที่ดินด้านต่าง ๆ เช่น การทำนาเกลือ ขัดแย้งกับการทำนา การตัดทำลายป่าไม้ชายทะเล ขัดแย้งกับการหาเลี้ยงชีพ เป็นต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่ดินชายทะเลให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและสอดคล้องกับสภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความต้องการรวมทั้งสิ้นด้วย และที่สำคัญก็คือ พื้นที่ดินชายทะเล เป็น เขต เปลี่ยนจากระบบนิเวศบก เป็นนิเวศทะเลและมีผลกระทบซึ่งกันและกันโดยตรง จึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการใช้พื้นที่ดินชายทะเล โดยคำนึงถึงผลกระทบด้านนิเวศดังกล่าวด้วย

ปัญหาสังคมอีกประการหนึ่งก็คือ ปัญหาการเพิ่มของประชากรในขณะที่พื้นที่ทำกินในบริเวณพื้นที่ดินชายทะเลที่อยู่อย่างจำกัด จึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี เพื่อรับรองประชากรในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

1. ศึกษาลักษณะหรือสภาพทั่วไปทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม เขตพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี ตลอดจนปัญหาและพื้นที่ที่มีปัญหาทางด้านต่าง ๆ
2. ศึกษาแนวโน้มและศักยภาพในการพัฒนา เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรีให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยส่วนรวมมากที่สุด และสอดคล้องกับสภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และ ความต้องการของท้องถิ่น โดยรักษาสภาพธรรมชาติของพื้นที่ดินชายทะเลไว้อย่างดีที่สุด เท่าที่จะทำได้

3. เพื่อคาดคะเนพื้นที่ที่ต้องจัดเตรียมในพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรีในด้าน การทำมาหากิน และชุมชนที่อยู่อาศัย เพื่อรับรองจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในอนาคตตลอด จนหาทางออกสำหรับปัญหาที่ทำกินในอนาคต

1.3 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

เขตพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรีที่ทำการศึกษาวิจัยนี้ เป็นพื้นที่ซึ่งมีลักษณะ เป็น ลีเหลี่ยมผืนผ้า มีแนวเขตดังต่อไปนี้ (แผนที่รูปที่ 1.1)

ทิศเหนือ จรด ทางหลวงหมายเลข 3 , ถนนหมายเลข 3152, 3153, ถนน สายใน เข็มระหว่าง เทศบาล เมืองจันทบุรีและ เทศบาลตำบลขลุ่ย และตลอดแนวทาง หมายเลข 3 ไปจนถึงเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

ทิศใต้ จรด อ่าวไทย โดยมีแนวเขตจากชายฝั่งออกไปประมาณ 8 กิโลเมตร ทั้งนี้เพื่อพิจารณา รวมถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในทะเลด้วย เช่น การหาเลี้ยงหอย หรือกิจ กรรมอื่น ๆ ในทะเลซึ่งอาจมีผลกระทบต่อพื้นที่ดินชายทะเล และผลกระทบจากของเสีย ต่าง ๆ รวมทั้งน้ำทิ้งที่ปล่อยลงสู่ทะเล ซึ่งจะมีผลสะท้อนกับมายังพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้วย

ทิศตะวันออก จรด แม่น้ำเวฬุ

ทิศตะวันตก จรด แม่น้ำพังราด

พื้นที่ชายทะเลดังกล่าว ครอบคลุม เขตบริหารของจังหวัดจันทบุรี ดังนี้

1. อำเภอเมืองจันทบุรี
2. อำเภอท่าใหม่
3. อำเภอแหลมสิงห์
4. อำเภอขลุ่ย

¹ หลักเกณฑ์ของประกาศสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีที่สร. 0203/1651 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2524 เรื่องการส่งเสริมการสำรวจและทำเหมืองแร่ดีบุกในทะเล

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนสำคัญ คือ

1. ขั้นการรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) และ ข้อมูลทุติภูมิ (Secondary data) ซึ่งประเภทของข้อมูลทั้งหมดมีดังนี้

1. ข้อมูลด้านสภาพกายภาพ
2. ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติ
3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ
4. ข้อมูลด้านสังคมและโครงสร้างพื้นฐาน
5. ข้อมูลประกอบอื่น ๆ ตลอดจนข้อมูลจากการสังเกตการณ์ภาคสนาม

2. ขั้นการวิเคราะห์

1. กำหนดเขตพื้นที่สงวน พื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่พัฒนาตลอดจนหลักการในการกำหนดพื้นที่ดังกล่าว

2. ศึกษารูปแบบการใช้ที่ดินในปัจจุบัน ปัญหาข้อขัดแย้งเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ และแนวโน้มการใช้ที่ดินในอนาคตและสภาพแวดล้อมตลอดจนนิเวศวิทยา เพื่อกำหนดแนวทางการใช้พื้นที่ดินชายฝั่งทะเลทั้ง 3 ประเภทข้างต้น

3. ศึกษาวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจและสังคม และ แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินชายทะเลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมและสอดคล้องรองรับจำนวนประชากรในอนาคต

4. ศึกษาคาดคะเนผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการพัฒนาพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีว่ามีมากน้อยเพียงใด ตกอยู่กับบุคคลประเภทใด มีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดเพียงใด และการพัฒนาจะได้รับผลตอบแทนคุ้มค่าเพียงใด

3. ขั้นการร่างแนวทางการพัฒนาพื้นที่ดินชายทะเล

ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ดินชายทะเลนั้น จะพยายามบังคับชี้ประเด็นที่สำคัญ และควรแก่การพิจารณาทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ - สังคม เพื่อเสนอแนะรูปแบบ

การใช้ประโยชน์ที่ดิน และ จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยหน่วยงานของรัฐต่อไป

1.5 แหล่งที่มาของข้อมูล.

1. ข้อมูลสถิติ เอกสาร จากหน่วยราชการและสถาบันต่าง ๆ เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยกรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน เป็นต้น
2. แผนที่ และ ภาพถ่ายทางอากาศ เช่น กรมแผนที่ทหารสภาวิจัยแห่งชาติ กรมทางหลวง เป็นต้น
3. ข้อมูลจากการสำรวจด้านกายภาพโดยการสังเกต

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะและสภาพทั่วไปตลอดจนแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อ เป็นแนวทางในการใช้ประโยชน์พื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรีอย่าง เดิมที และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ข้อจำกัด ตลอดจนจำนวนประชากรทั้งในปัจจุบันและอนาคต
3. เพื่อ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี
4. เพื่อกระตุ้นให้หน่วยราชการและประชาชน เห็นความสำคัญของการประโยชน์จากพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี.

วิธีดำเนินการวิจัย

กำหนดวัตถุประสงค์
ในการวิจัย

แนวความคิด ทฤษฎี
และ เทคนิควิจัย

เตรียมงานวิจัย

ศึกษาค้นคว้าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ศึกษา

ศึกษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ป่าไม้ ภูเขา เหมือง ฯลฯ
ศึกษาทรัพยากรทางชีวภาพเกี่ยวกับปริมาณการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตรวจสอบข้อมูล

ศึกษาสภาพทางกายภาพและการใช้ที่ดิน

คุณภาพของดินทางการเกษตรกรรมและทางธรณีวิทยา
ลักษณะพื้นที่และองค์ประกอบของพื้นที่
ขนาดของพื้นที่และการใช้ประโยชน์ของพื้นที่
ขนาดของพื้นที่และจำนวนผู้ถือครองที่ดิน
จำแนกตามการประกอบอาชีพ

ตรวจสอบข้อมูล

ศึกษาค้นคว้าประชากร การตั้งถิ่นฐาน เศรษฐกิจ และสังคม

ขนาดของพื้นที่ ขนาดประชากร ความหนาแน่นและการกระจายตัวของประชากร
ประเภทการประกอบอาชีพและรายได้ของประชากร
สภาพทางสังคม เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล หน่วยราชการ

ตรวจสอบข้อมูล

ศึกษาค้นคว้าโครงสร้างพื้นฐานกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการและแหล่งน้ำ

การให้บริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ได้แก่ การขนส่ง การสื่อสาร แหล่งน้ำ ฯลฯ

ตรวจสอบข้อมูล

ศึกษาผลกระทบประโยชน์ที่จะได้รับจากการพัฒนาพื้นที่ดินดังกล่าว

รายได้เฉลี่ยประเภทต่าง ๆ ที่จะได้รับจากการพัฒนา เช่น รายได้จาก การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ; เหมือง ฯลฯ
ประเภทของบุคคลที่จะได้รับประโยชน์จากการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว

ตรวจสอบข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูล

ปัญหาและสาเหตุ
ข้อขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน
คาดคะเนแนวโน้มการใช้ที่ดินและสถานะแวดล้อมในอนาคต
ผลกระทบจากการประกอบอาชีพและรายได้ของประชากรในอนาคต

คาดคะเนความเพียงพอของโครงสร้างพื้นฐานที่จะรองรับโครงการพัฒนาการใช้ที่ดิน

คาดคะเนรายได้และผลประโยชน์อื่น ๆ ที่จะได้รับจากการพัฒนา

กำหนดแนวทางการพัฒนาการใช้ที่ดินชาวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

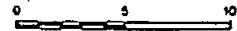
สรุปผลและข้อเสนอแนะ

วิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์

 พื้นที่ศึกษา

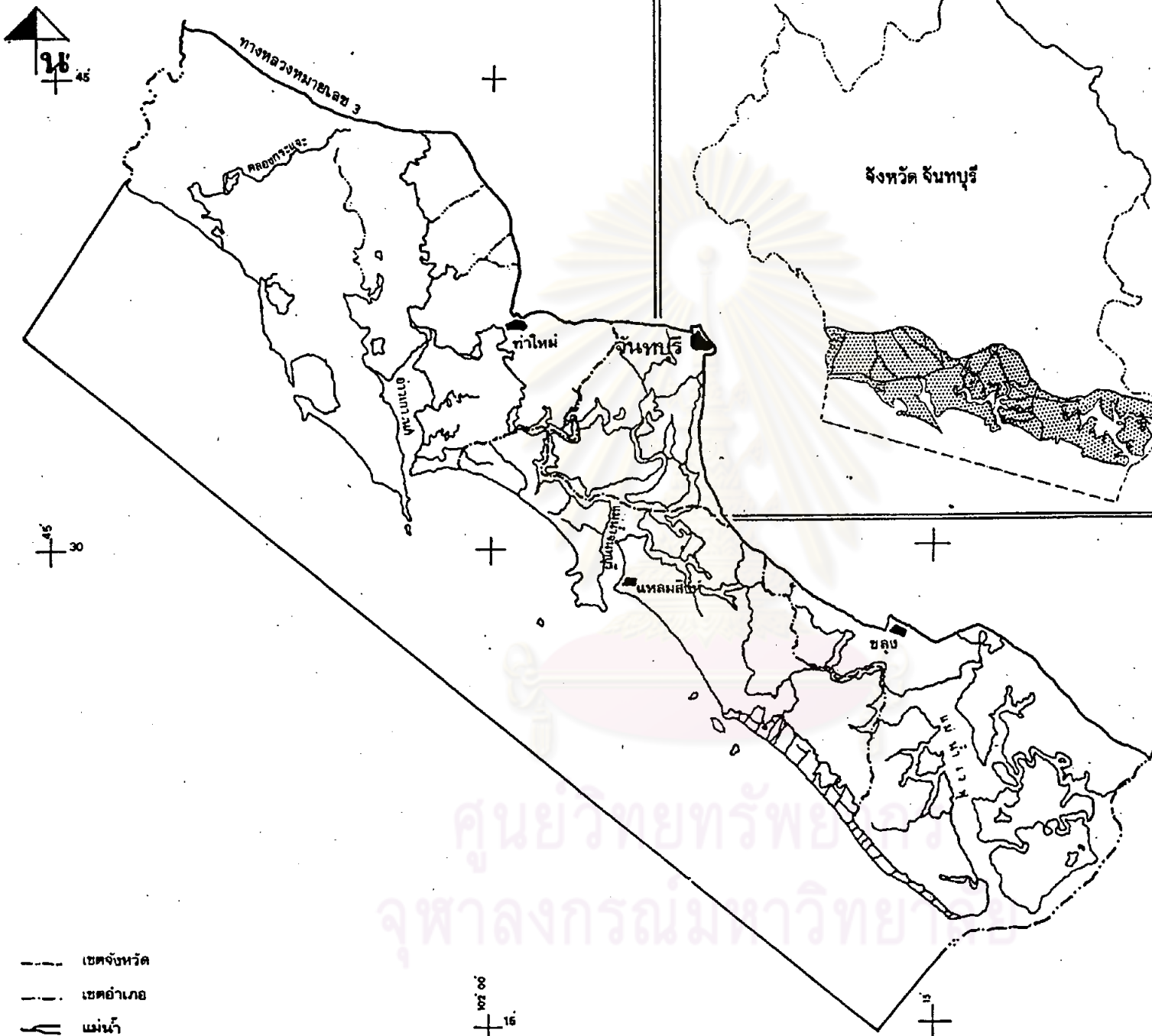
แผนที่ 1.1 พื้นที่ศึกษา

มาตราส่วน

ที่มา กรมแผนที่ทหาร

จังหวัด จันทบุรี

ทางหลวงหมายเลข 3

พจนานุกรม

จันทบุรี

ท่าใหม่

จันทบุรี

แหลมสิงห์

ขลุ่ย

- เขตจังหวัด
- เขตอำเภอ
- แม่น้ำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย